

Școala de Arte și Meserii Panciu
Grădinița Nr.1 Panciu
Județul Vrancea
Nr.....din.....

Asociația „Rom pentru rom” Panciu
Centrul Educațional de zi „Pinochio”
Județul Vrancea
Nr.....din.....

PROIECT DE PARTENERIAT EDUCAȚIONAL

COPII CA TINE SUNT ȘI EU

PROMOVAREA ȘI PROTEJAREA DREPTURILOR COPIILOR ROMI ȘI
AI CELOR CU SITUAȚIE DEZAVANTAJATĂ

GRĂDINIȚA CU PROGRAM NORMAL NR.1 PANCIU
EDUCATOARE : *CONDREA MILICA, MIHAI DOINIȚA, PEPTAN ZANFIRA, ROMAN STELA,*
RAIU ANICUȚA

DIRECTOR : PROF. JALBĂ BANDRABUR VALERIU

ASOCIAȚIA „ROM PENTRU ROM” PANCIU
CENTRUL EDUCAȚIONAL DE ZI „PINOCHIO”
DIRECTOR : ALESSANDRO MAZZINI

PROIECT DE PARTENERIAT EDUCAȚIONAL

„COPIL CA TINE SUNT ȘI EU”

PROMOVAREA ȘI PROTEJAREA DREPTURILOR COPIILOR ROMI ȘI AI CELOR CU SITUAȚIE DEZAVANTAJATĂ

ARGUMENT

* Refacerea echității în educație în ceea ce privește copilul rom, în vederea conservării și dezvoltării identității sale culturale;

* Asigurarea de șanse egale la educație pentru toți copiii inclusiv pentru cei romi.

JUSTIFICAREA PROIECTULUI

Este tot mai evident faptul că, în condițiile unei tranziții îndelungate, dar și a neajunsurilor socio-economice și a derapajelor inerente unei democrații în formare, neglijarea instituționalizării și legislația uneori discriminatorie au dus la marginalizarea populației de etnie romă și chiar la o recrudescență a discriminării și rasismului.

Ca o consecință a neincluzerii în politicile publice și ca alternativă la insensibilitatea instituțiilor statului, o mare parte a populației de romei din țara noastră, în absența resurselor de dezvoltare individuală, a fost silită să-și adapteze tehnicile de supraviețuire pentru a nu fi stigmatizată și etichetată ca o nație de delicvenți.

În contextul noii reordonări a Europei, a considerării ca „moștenire comună” a acesteia, romii au devenit un stimul de reflecție a tuturor instituțiilor europene, un criteriu de aderare pentru țările care își doresc lucrul acesta.

De aceea, problematica educației copiilor romi constituie una dintre provocările importante pentru mediile politice, socio-culturale și civice din țara noastră și nu numai, în momentul actual. În această abordare globală, segmentul cel mai vulnerabil, copiii romi, constituie o prioritate evidentă în opțiunile de politică educațională internațională, fapt reflectat, de altfel, și printr-unul dintre principiile de bază cuprinse în *Convenția drepturilor copilului*, lege adoptată de ONU la 20 noiembrie 1989.

Convenția privind Drepturile copilului încorporează, mai mult decât orice alt document, întregul spectru al drepturilor omului: civile, politice, economice, sociale și culturale și prevede o dezvoltare completă a potențialului copilului într-o atmosferă de demnitate, libertate și justiție. România a ratificat în septembrie 1990 această *Convenție* ONU cu privire la *Drepturile copilului* creând necesitatea cunoașterii și respectării acestora de către întreaga societate.

În ceea ce privește copiii romi, MECT a elaborat și implementat în parteneriat cu alte organisme internaționale (UNICEF, Romani CRISS, Fundația PHEONIX și alte ONG-uri) o serie de proiecte care vizează stimularea participării școlare a copiilor romei pentru evitarea abandonului școlar și integrarea lor socială.

La nivelul învățământului preșcolar, acțiunile întreprinse în acest scop sunt mai puține, sau mai puțin popularizate, și prin urmare considerăm de bun augur inițierea unor astfel de proiecte, mai ales în grădinițele în care copiii romi nu formează o majoritate.

Educatorele care intră pentru prima dată în contact cu copiii și părinții romi, trebuie să cunoască faptul că aceștia au un alt orizont de așteptare, cel puțin din perspectiva emoțională, în comparație cu ceilalți copii, trebuie să se informeze despre specificul comunității respective în ceea ce privește cultura, tradițiile, obiceiurile acestora, pentru a evita orice fel de conflicte sau discuții contradictorii.

De cele mai multe ori, preșcolarul rom provine dintr-o familie care se confruntă cu probleme sociale și financiare, nu a frecventat până la acea dată o altă instituție socială, având de cele mai multe ori dificultăți legate de integrarea în colectiv, de comunicare și comportament social (salutul, modalități de adresare, relații cu ceilalți copii).

De asemenea, lipsa unor deprinderi igienico-sanitare, a deprinderilor specifice de mânăuire a instrumentelor de scris și a deprinderilor practice, precum și faptul că au o situație materială dezavantajată, fac ca integrarea acestora în colectiv să fie mai greoaie și necesită o atenție sporită din partea educatoarei.

Inițierea și derularea unor astfel de programe cu consultanță de specialitate, sprijin logistic și recomandări din partea unor specialiști în domeniu, ar putea duce la înlăturarea acestor bariere în adaptarea și integrarea copiilor rromi și cu situație dezavantajată în grădiniță.

Ca expresie a modernizării procesului de învățământ, didactica contemporană promovează concepte și atitudini educaționale noi, o flexibilitate curriculară menită să dezvolte creativitatea educatoarelor și să permită oferte educaționale cât mai variate.

În acest context se înscrie și demersul nostru educațional, respectiv derularea proiectului *Copil ca tine sunt și eu*, în anul școlar 2009 / 2010.

Ideea care a stat la baza inițierii proiectului, alături de cea a integrării copiilor romi și a copiilor din familii cu situație dezavantajată în activitatea preșcolară, a fost aceea că, pentru a-și fixa informațiile și cunoștințele dobândite prin procesul didactic, preșcolarul trebuie scos din cadrul strâmt al clasei și pus în diferite situații de viață concrete, în care educația civică dobândită la grupă capătă noi valențe prin actul aplicativ în situații reale.

Ținând seama de faptul că majoritatea copiilor din grădinița noastră, provenind din medii cu o situație materială oarecum în avantajul lor, nu au suficiente cunoștințe în ceea ce privește problemele și neajunsurile pe care le întâmpină copiii din familiile cu situație socială dezavantajată în care se includ și familiile de romi, ne-am propus, împreună cu aceștia și cu părinții lor, să acționăm în sensul îmbogățirii experiențelor acestora atât prin activitățile curriculare cât și prin activitățile extracurriculare.

Interesul comun pentru natură și dorința de a-i pune pe copii în contact nemijlocit cu viața plantelor, a animalelor despre care am învățat multe lucruri în activitățile noastre, de a vedea cum trăiesc și învață copiii cu o situație mai modestă, de a ne face noi prieteni, de a cunoaște activitatea în cadrul respectivei asociații, ne-au convins să demarăm acest parteneriat educațional.

Recunoscând valoarea îndemnului lui Seneca: *Lung e drumul prin învățături, scurt și eficace prin exemple* (Epistole, VI), considerăm că cele mai eficiente demersuri didactice menite să-i integreze pe toți copiii în activitatea școlară, sunt cele prin care le oferim cât mai multe ocazii să acționeze împreună, să trăiască laolaltă. Oferindu-i copilului o multitudine de experiențe de învățare, fructificând pornirea sa nestăpânită de a face în permanență ceva, îi ușurăm integrarea în învățământul de masă, oferindu-i ceea ce îi este necesar pentru a evolua spre o nouă calitate.

Susținute de un grup de părinți de la grădinița noastră, am organizat, într-o primă fază, discuții individuale, panouri informative, lectorate pentru pregătirea copiilor în vederea participării acestora într-un număr cât mai mare la acest proiect. Am reușit să convingem părinți din toate grupele de utilitatea demersului nostru, care ne-au asigurat de sprijinul lor moral și material și, ca urmare, am demarat proiectul studiind și aprofundând problematica legată de comunitatea rromă și a celor cu situație dezavantajată din localitatea noastră, împreună cu colectivul asociației „Rom pentru rom”, am trecut la planificarea și pregătirea activităților ce urmează a fi organizate și desfășurate în anul școlar 2009-2010.

DESCRIEREA PROIECTULUI

GRUP TINTA:

- * copiii de 3-6 ani de la Grădinița Nr.1 Panciu;
- * părinții și educatoarele lor;
- * copiii de la Asociația „Rom pentru rom”, Centrul educațional de zi „Pinochio”
- * cadrele de la această asociație;

DURATA: An școlar 2009 - 2010.

RESURSE UMANE:

- copii preșcolari cu vârste între 3-6 ani;
- educatoare;
- specialiști în domeniu de la primăria orașului Panciu;
- specialiști Asociația „Rom pentru rom”: mediator școlar Elena Munteanu, referend educație nonformală Monica Drilea, animator socio- educativ Rita Venturoli;
- directorii celor două instituții.

RESURSE MATERIALE:

*cărți diferite, poezii, ghicitori, povești, scenete, cântece, radiocasetofon, casete audio, aparat foto, filme color, costumații și măști pentru dramatizări, pânză, folii, materiale din natură, polistiren, planșe, albume atractive, sprijin material din partea părinților, educatoarelor și al sponsorilor.

COORDONARE

La nivelul grădiniței și centrului educațional coordonarea va fi monitorizată de către educatoarele de la Grădinița Nr. 1 Panciu respectiv Condrea Milica, Mihai Doinița, Peptan Zanfira, Roman Stela, Raiu Anicuța împreună cu cadrele de la Asociația „Rom pentru rom”, Centrul educațional de zi „Pinochio”, director Alessandro Mazzini și Inspectoratul Școlar Vrancea.

SCOPUL PROIECTULUI

- * însușirea unor norme de comportament civic, formarea unei atitudini pozitive față de copiii aflați în dificultate;
- * stimularea copiilor pentru a desfășura activități prin care să contribuie la întrajutorarea semenilor lor;
- * creșterea gradului de cuprindere a copiilor romi în grădiniță precum și a celor cu situație dezavantajată, și asigurarea accesului la educație și formare a acestora;
- * ameliorarea calității resurselor umane ale învățământului pentru crearea unui mediu educațional stimulativ pentru copiii romi și cu situație dezavantajată.

PUNCTE SLABE:

- * gradul scăzut de cuprindere în învățământul preșcolar a copiilor de etnie romă;
- * nivel de educație scăzut al părinților;
- * atitudine rezervată a parinților față de școală și grădiniță;
- * condiții socio-economice precare;
- * lipsa acută a unor materiale didactice de informare și documentare cu caracter intercultural în grădinițe.

OBIECTIVE SPECIFICE:

Privind copiii:

- stimularea participării copiilor romi la educația preșcolară, în special la grupele mari, în vederea prevenirii dificultăților de adaptare școlară ;
- stimularea participării la educația de bază a copiilor romi, în special a celor proveniți din medii socio-familiale defavorizate;
- dezvoltarea unor forme alternative de educație pentru copiii romi aflați în situații speciale (izolați, familii cu mulți copii).

Privind cadrele didactice:

- adecvarea ofertei de formare la nevoile de pregătire ale cadrelor didactice și managerilor școlari din unitățile cuprinse în program;
- formarea personalului didactic în scopul promovării educației interculturale;
- dezvoltarea ofertei de activități extrașcolare (tabere, excursii, serbări, concursuri, sărbătorirea unor evenimente) cu specific intercultural.

Privind părinții:

- stimularea dezvoltării atitudinilor pozitive ale adulților romi față de grădiniță și școală;
- conștientizarea rolului și importanței educației la această vârstă;
- stimularea participării părinților la activitățile educative inițiate de grădiniță;
- îmbunătățirea comunicării și cooperării între grădiniță și familia copilului rom și a celui cu situație dezavantajată.

ACTIVITĂȚI INIȚIATE:

- desfășurarea de activități de informare a părinților romi privind importanța frecventării grădiniței și a educației timpurii;
- acordarea de sprijin material copiilor care nu pot frecventa grădinița din motive financiare, prin implicarea comunității;
- asigurarea infrastructurii, a resurselor materiale și umane, elaborarea unui curriculum în vederea dezvoltării formelor alternative de educație;
- inițierea unor activități din perspectiva interculturalității, dar și a comunicării moderne, cotidiene;
- organizarea unor activități de recuperare a curențelor din educație, de formare a unor deprinderi practico-aplicative care să le permită adaptarea cu ușurință la activitatea de tip școlar.

MEDIATIZARE ȘI DISEMINARE

- * Popularizarea proiectului în cadrul comisiilor metodice și a cercurilor pedagogice;
- * Realizarea de fotografii, albume și conceperea unor afișe publicitare ;
- * Mediatizare în mass-media locală.

EFECTE AȘTEPTATE:

- creșterea gradului de cuprindere a copiilor rromi în grădinițe;
- diminuarea dificultăților de adaptare la mediul preșcolar și școlar;
- schimbări pozitive în atitudinea părinților rromi față de educația preșcolară;
- modificarea comportamentului copiilor rromi și socializarea lor;
- schimbări la nivelul atitudinilor manifestate de cadrele didactice și a practicilor educative utilizate în conformitate cu principiul interculturalității;
- creșterea motivației copiilor și a cadrelor didactice pentru participarea la programe de educație alternativă.

CONCLUZII

Prin realizarea acestui proiect vom urmări dezvoltarea orizontului de cunoaștere și experiența personală a copiilor din cele două instituții.

Ca educatori vom crea situații concrete de învățare prin care copiii să-și însușească în mod direct deprinderi de comportare civilizată care odată cu trecerea timpului să se transforme în obișnuințe și să-și formeze trăsături pozitive de voință și caracter.

Se va urmări realizarea unei relații strânse de colaborare între copii, educatoare, părinți și autoritățile locale.

În ceea ce privește rolul social al acestui demers, prin activitățile propuse urmărim integrarea optimă a copiilor în societate prin sensibilizarea acestora de a accepta diversitatea etnică și culturală prin conștientizarea valorilor umane și cultivarea respectului față de semenii.

În interiorul copiilor există o lume plină de surprize și de miracole, și mai tot timpul noi, adulții, considerăm că, dacă aplicăm tehnici corespunzătoare, vom avea acces în această lume mirifică. Adevărul este că uneori inima și dragostea merg împreună spre copilul cu probleme, căutând și așteptând cu respect o invitație la miracol.

Există pentru fiecare dintre noi o misiune bine definită și conturată, iar timpul și lumina inimii fac ca aceasta să fie descoperită și asumată. Însotită de pasiune și conștiinciozitate, de libertate și fantezie ea poate da rezultate uimitoare. Ne dorim ca încercarea noastră să dea roade și să aibă succes, reprezentând un proces de optimizare, de suport și de recuperare a potențialului atât de divers al copiilor, indiferent de mediile din care provin, de situația lor socială sau materială.

INVENTAR DE ACTIVITĂȚI

OCTOMBRIE 2009 Tema : *CINE SUNT EU ?* (identitate, copilărie)

Obiective generale: - dezvoltarea capacității de cunoaștere a propriei persoane;
- stimularea curiozității pentru investigație.

Obiective specifice: - să se recunoască pe el însuși ca pe o persoană cu calități specifice;
- să trăiască cu cei din jur stări afective pozitive;
- să manifeste toleranță și prietenie.

Teme și mijloace de realizare:

- * Joc distractiv - *Cine este ? Cine este? O persoană, n-o vedeți?* (identificarea unui copil dintre cei prezenți, prin descrierea lui) ;
- * Povestire - *Fetița care nu avea nume* (poveste peruană, din *Dosar educativ pentru preșcolari și școlari mici*, pag. 5);
- * Observare – *Acte de identitate* (certificat de naștere, carte de identitate, pașaport);
- * Desen - *Autoportret* ;
- * Jocuri în aer liber în curtea grădiniței – *Mingea la căpitan!* ; *Cursa cu obstacole*.

Prin toate temele abordate se va evidenția ideea că fiecare persoană trebuie să aibă un nume, o familie, o țară, reprezentând dreptul la nume și cetățenie, două elemente ale identității legale.

NOIEMBRIE 2009 Tema : *FAMILIA MEA* (aceia care mă iubesc și mă îngrijesc)

Obiective generale: - cunoașterea membrilor familiei și a atribuțiilor pe care le are fiecare în cadrul acesteia;

- cunoașterea respectarea normelor de comportare în familie;
- cultivarea respectului față de membrii familiei;

Obiective specifice: - să se recunoască ca parte a unei familii;
- să participe activ la viața familiei, inclusiv prin asumarea unor responsabilități în cadrul acesteia.

Teme și mijloace de realizare:

- * Jocuri de rol *De-a familia ; De-a aniversarea;*
- * Lectura educatoarei *Bunicul și nepotul*, de Frații Grimm;
- * Pictură *În familie* ;
- * Învățarea cântecului *Familia mea;*
- * Jocuri în aer liber pe terenul de joacă al Asociației „Rom pentru rom” *La picnic cu familia mea.*

Toate temele abordate vor evidenția următoarele idei: fiecare copil are dreptul să trăiască cu familia sa; familia are obligația de a-l crește și îngriji; statul are responsabilitatea de a ajuta familia să-și îndeplinească acest rol și de a crește copiii orfani prin instituții specializate.

DECEMBRIE 2009 : *PRIN FAPTE BUNE, SĂ AJUTĂM!*

Obiective generale: - dezvoltarea unei atitudini corecte față de propria persoană, față de cei din jur, față de mediul înconjurător;

- cunoașterea și respectarea normelor de comportare în societate, dezvoltarea spiritului de voluntariat.

Obiective specifice: - să recunoască situații în care oamenii trebuie să fie solidari și să precizeze de ce;

- să cunoască reguli care trebuie respectate în anumite situații care necesită intervenție și ajutor;

- să cunoască aspecte din viața copiilor din alte timpuri și a greutăților cu care se confruntau aceștia.

Teme și mijloace de realizare:

* Lectura educatoarei *Fetița cu chibriturile* de H. Andersen

* Joc didactic *Așa da - așa nu!* (reguli de comportare în diferite situații critice, de pericol);

* Activitate practică *Împachetăm daruri pentru noii prieteni*;

* Vizită la familiile copiilor rromi care participă la program „*Dăruiești și câștigi*”.

Pe parcursul acestei zile se va urmări sensibilizarea și înțelegerea de către copii a necesității legăturilor de prietenie și a ajutorului dat celor aflați în dificultate.

FEBRUARIE 2010 Tema : *SĂ CITIM PENTRU MILENIUL III !*

Obiective generale: - dezvoltarea capacităților de comunicare orală:

- dezvoltarea interesului pentru cunoaștere, creație;

- dezvoltarea sistemului propriu de valori în ceea ce privește arta și în special operele de artă literară.

Obiective specifice: - să descrie și să identifice cărți pe baza imaginilor și a textului cuprins de acestea (cărți de povești, de poezii, atlase, ziare, reviste etc.);

- să precizeze modalitatea corectă de utilizare a cărților;

- să manifeste interes pentru învățare, cunoaștere sau creație.

Teme și mijloace de realizare:

* Observare cărți, atlase, reviste, ziare *Spune din ce carte citești?* ;

* Lectura educatoarei „*Albă ca Zăpada*” de Frații Grimm;

* Învățarea cântecului „*Să citim, azi lumea s-o descoperim*”;

* Confecție „*Cărticica cu povești*” (decupare, colorare, lipire);

* Vizită la Biblioteca orașenească „*În universul cărților*”.

Se va scote în evidență importanța cărților, a lecturii, a cunoașterii marilor scriitori ai poporului nostru, a operelor acestora, a faptului că biblioteca ne poate fi o bună prietenă care ne ajută să ne îmbogățim cunoștințele, luminându-ne mintea și sufletul.

MARTIE / APRILIE : *CREDINȚA ÎN BINE*

Obiective generale: - cunoașterea unor elemente de religie, a modului în care sunt ele percepute de alți copii;

- înțelegerea unor valori ale moralei creștine (să-ți iubești aproapele, să fii cinstit, modest, generos, să faci fapte bune, să nu urăști);

- cunoașterea unor tradiții locale legate de sărbătorile religioase.

Obiective specifice: - să identifice și să descrie elemente religioase și semnificația lor (icoane, cruce, lumânări și alte însemne specifice);

- să respecte regulile de comportare moral-creștine în orice împrejurare, în familie, în grădiniță, în societate;

- să urmărească cu atenție momente din slujba ortodoxă ascultând sfaturile preotului.

Teme și mijloace de realizare:

* Participarea la un moment din slujba desfășurată în biserica ortodoxă din localitate *Să ascultăm sfatul preotului!* observarea unor obiecte de cult;

* *Audiție Cântece religioase* - interpretate de copiii din corul bisericii din localitate;

* *Artă Icoane pe sticlă* - activitate desfășurată îndrumarea doamnei educatoare Raiu Anicuța cu copii din ambele instituții;

* *Dans tematic Dansul ingerașilor*, prezentat de copiii de la ambele instituții.

Pe parcursul acestei teme se va urmări realizarea uneia dintre sarcinile educației religioase care constă în formarea bunului creștin, capabil de a cunoaște și respecta valorile creștine, tradițiile specific locale.

MAI / IUNIE 2010 Tema : *CARNAVALUL PRIETENIEI*

Obiective generale - dezvoltarea deprinderii de a participa activ la jocuri sportive și distractive, respectând regulile acestora, partenerii de joc și dând dovadă de fair-play;

- exersarea deprinderilor motrice însușite pe parcursul anului școlar, dezvoltarea unor trăsături de voință și caracter.

- exersarea deprinderii de a-și exprima în propoziții corecte idei, impresii, păreri și de a le asculta cu atenție pe cele ale altora;

Obiective specifice - să se miște și să descopere raporturi noi între corpul său și spațiu, încercându-și forțele fizice;

- să-și valorifice dinamismul, nevoia de a explora, de a încerca, de a experimenta, de a inventa, de a acționa;

- să-și consolideze deprinderilor manuale însușite dezvoltându-și capacitatea de a colabora în realizarea unor lucrări comune.

Teme și mijloace de realizare:

* *Confecție Măști pentru carnaval* ;

* *Vizionare de povești pentru copii pe CD* ;

* *Activitate distractivă Carnavalul prieteniei* - jocuri hazii, întreceri sportive, parada măștilor și a costumelor de carnaval.

În cadrul acestei teme, vom da copiilor posibilitatea *să se dezvăluie*, să-și valorifice în mod creativ cunoștințele, deprinderile și priceperile, oferind tuturor posibilitatea de reflecție asupra demersurilor educative viitoare.